

**Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland,
hoofdzakelijk in 1978**

door

J. MENNEMA en S. J. VAN OOSTSTROOM (Rijksherbarium, Leiden)

Deze lijst van nieuwe vondsten van zeldzame planten wijkt niet af van die, welke de laatste jaren zijn gepubliceerd. Ook nu zijn in categorie A adventieve vondsten en verwilderingen van Nederlandse soorten opgenomen, die zijn aangeduid met de afkortingen adv., resp. verw.

In verband met de voorbereidingen voor deel 2 van de Atlas van de Nederlandse Flora (MENNEMA c.s., 1979) zijn ook vondsten opgenomen van minder zeldzame soorten, waarover de afdeling Nederland slechts weinig recente gegevens bezit. Evenals voorheen zijn van enkele algemene soorten merkwaardige vindplaatsen buiten het bekende ver-

spreidingsgebied vermeld. In de meeste gevallen zijn de opgaven van deze vondsten van een korte toelichting voorzien.

De namen van voor Nederland nieuwe taxa zijn vet gedrukt; in de categorieën B (Adventieve soorten) en C (Verwilderde soorten) wordt bij de vondst tevens het oorspronkelijke areaal van de soort vermeld.

Wederom zijn er in 1978 op basis van kilometerhokken (MENNEMA, 1973) diverse gebieden intensief geïnventariseerd. De Werkgroep Goeree deed dit in het kader van het samenwerkingsproject met de Provinciale Waterstaat van Zuid-Holland. Ook van andere provincies, m.n. van Utrecht, Noord-Holland en Zeeland, mochten wij vele gegevens ontvangen, verzameld voor de milieukartering daarvan.

Evenals voorheen houden wij ons ook nu weer aanbevolen voor toezending van materiaal en voor opgaven van nieuwe vondsten. Het is daarbij van belang, dat steeds zo nauwkeurig mogelijk de vindplaats, de datum van de vondst en de naam van de vinder wordt vermeld. Standaard-kaartjes voor het opgeven van nieuwe vondsten worden op aanvraag gaarne toegezonden.

Voor de namen van in de lijst vaak genoemde vinders zijn de volgende afkortingen gebruikt: (A.) voor J. Akkerman te Beverwijk; (Co.) voor J. M. A. Cools te Tilburg; (Do.) voor D. Douwes te Doetinchem; (v. d. Pl.) voor D. T. E. van der Ploeg te Sneek; (So.) voor F. Sollman te Zevenaar; (St.) voor P. F. Stolwijk te Haaksbergen; (W.) voor E. J. Weeda te Amsterdam; (Unio) voor Excursie van de Commissie voor het Floristisch Onderzoek van Nederland.

Voor hun medewerking aan het controleren van de gegevens voor deze lijst en het verstrekken van informatie met betrekking tot de nieuwe vondsten zijn wij dank verschuldigd aan F. Adema, R. W. J. M. van der Ham, Th. A. Hattink, P. Heukels, W. Holverda, A. J. Quené-Boterenbrood, Calijn L. Plate, R. M. van Urk en E. J. Weeda, allen medewerkers van de afdeling Nederland van het Rijksherbarium.

Literatuur

- ARNOLDS, E. J. M. & R. VAN DER MEUDEN, 1976. Standaardlijst van de Nederlandse Flora 1975. Rijksherbarium, Leiden.
- MENNEMA, J., 1973. Een vegetatiewaardering van het stroomdallandschap van het Merkske (N.-Br.), gebaseerd op een floristische inventarisatie. *Gorteria* 6 (10/11), p. 157-179.
- , A. J. QUENÉ-BOTERENBROOD & C. L. PLATE, 1979. Atlas van de Nederlandse Flora 2 (in voorber.).

A. Nederlandse soorten

PTERIDOPHYTA

Equisetaceae

Equisetum telmateia Ehrh.: Tilburg, in berm, april 1978 (Co.). De eerste vindplaats in het Kempense district van deze soort, die buiten het Krijt- en Subcentreuropische district zeer zeldzaam voorkomt (MENNEMA c.s., 1979b).

Equisetum variegatum Schleich. ex Web. et Mohr; Grevelingen, Stampersplaat, op vochtig zand, sept. 1978 (H. Visser); Schotsman, Veerse Meer, gem. Wissenkerke, juli 1978 (A. de Visser). In Zeeland was deze voornamelijk in het Duindistrict N. van Hoek van Holland voorkomende soort sinds 1950 niet aangetroffen.

Marsileaceae

Pitaria globulifera L.; Achterberg, Rhenen, in sloot aan Middelbuurtseweg, mei 1978 (K. Reinink); id., juli 1978 (F. van Ommen); Het Eendennest, Nieuwe Vaart, gem. Sprang-Capelle, N.-Br., in ondiepe waterplas, aug. 1978 (opg. J. Bokdam & J. Nawijn); N. van Diessen, N.-Br., tussen Reusel en Hasenloop, slootkant, aug. 1978 (opg. Co.); Grijsze Steen, N. van Gasteren, N.-Br., in sloot, aug. 1978 (opg. id.). Wederom nieuwe vindplaatsen van deze overigens sterk achteruitgegane varensoort.

Polypodiaceae

Asplenium adiantum-nigrum L.; Noordoostpolder, Kuinderbos, jan. 1978 (P. Bremer).
Cystopteris fragilis (L.) Bernh.; Noordoostpolder, Kuinderbos, enkele 100en exx. op 10-tallen vindplaatsen!, juni-aug. 1978 (P. Bremer).
Dryopteris carthusiana (Vill.) H. P. Fuchs; Veere, kademuur aan de haven, sept. 1978 (A. van Haperen, T. de Vogel & F. van Noordwijk). Deze algemene soort was van Zeeland nog slechts van twee vindplaatsen bekend.
Dryopteris dilatata (Hoffm.) A. Gray; Noordoostpolder, Kuinderbos, jan. 1978 (P. Bremer).
Polystichum aculeatum (L.) Roth subsp. *angulare* (Kit. ex Willd.) Vollm.; Noordoostpolder, Kuinderbos, sept. 1978 (P. Bremer). Naast deze nieuwe vondst is hij nu ook van Z.-Limburg, waar deze zeer zeldzame ondersoort volgens HEUKELS-VAN OOSTSTROOM (1977) „zou kunnen voorkomen”, met zekerheid bekend (DE GRAAF & HEUKELS, 1979).
Pteridium aquilinum (L.) Kuhn; Goedereede, op muur, zomer 1977 (opg. C. Sipkes). Deze op de hoge zandgronden algemene soort komt in het Deltagebied zeer zeldzaam voor.
Thelypteris dryopteris (L.) Slosson; Schiermonnikoog, aan de N.-zijde van het Schelpenpad, aug. 1976 (M. Boeken); Brielle, op muurtje in de Welleslop, zomer 1976 (opg. C. Sipkes). Van de Nederlandse Waddeneilanden was deze soort alleen van Terschelling bekend (GREMMEN & KREMERS, 1971).
Thelypteris phegopteris (L.) Slosson; Noordoostpolder, Kuinderbos, aug. 1978 (P. Bremer).

ANGIOSPERMAE

Amaranthaceae

Amaranthus albus L.; Doesburg, aan loskade, adv., aug. 1977 (Do.).

Amaryllidaceae

Leucojum vernum L.; Mensinge, Roden, bij slotgracht, voorjaar 1978 (opg. A. Dijkstra).

Asclepiadaceae

Vincetoxicum hirundinaria Med.; W. van Millingen, bij Kraaienbos, op steenhelling langs de Waal, mei 1978 (G. J. van Wieringen).

Boraginaceae

Myosotis stricta Link ex R. et Sch.; Baronie Cranendonk, bij Soerendonk, gem. Maarheeze, op voormalige akker, voorjaar 1978 (P. A. Slim). Volgens VAN OOSTSTROOM & REICHELGT (1961) zou deze soort in het Kempense district waarschijnlijk ontbreken.

Omphalodes verna Moench; Leiden, Boisotkade, tegen muur, verw., mei 1978 (J. Menne-
ma).

C a m p a n u l a c e a e

Campanula rotundifolia L.; Zierikzee, westelijke dijk van het havenkanaal, aug. 1978 (opg. J. P. C. Boot). Deze algemene soort van de hoge zandgronden, waarvan in het Deltagebied slechts enkele vondsten bekend zijn, was sinds 1950 niet op Schouwen-Duiveland aangetroffen.

C a r y o p h y l l a c e a e

Arenaria serpyllifolia L. subsp. *tenuior* (M. et K.) Arc.; Nieuwenhagen, Z.-L., bietenakker, sept. 1978 (W.).

Cerastium fontanum Baumg. subsp. *glabrescens* (G. F. W. Meyer) Salman, Van Ommering et De Voogd; Oostvoorne, Z.-zijde van het voormalige vliegveld, juli 1977 (P. L. L. Thomas & R. Zweypfenning). Een nieuwe vondst van deze ondersoort, die in het rivierengebied rondom Dordrecht niet, maar in het duingebied wel zeldzaam moet worden genoemd (SALMAN c.s., 1977).

Cucubalis baccifer L.; ZW. van Stokkum, bij 's-Heerenberg, in struweel bij snelweg, sept. 1978 (So.).

Dianthus armeria L.; tussen Son en Best, N.-zijde Wilhelminakanaal, adv.?, juli 1978 (W. van der Meiden).

Holosteum umbellatum L.; Loil, bij Didam, op grafzerk, april 1978 (opg. So.); Babberich, O.-zijde Kwartiersedijk, in wegberm, mei 1978 (opg. id.). Deze soort, die vóór 1950 in 109 uurhokken is aangetroffen (E. J. Weeda in MENNEMA c.s., 1979b), komt thans zeer zeldzaam voor.

Petrorhagia prolifera (L.) P. W. Ball et Heywood; N. van Dreumel, Gld., Waalbandijk, tussen basaltstenen, aug. 1978 (J. J. Bos).

Silene armeria L.; Steenwijk, bij de Kallenkoterallee, adv., aug. 1978 (opg. A. Corporaal); IJsselmuiden, polder De Koekoek, in nieuw aangelegde singel, adv., juli 1978 (opg. id.); Z. van Baarle-Nassau, langs weg, verw., juli 1978 (opg. Co.); tussen Oostelbeers en Middelbeers, langs weg, verw., aug. 1978 (opg. id.).

Spergularia media (L.) C. Presl, met gevulde bloemen; Terschelling, voorbij Oosterend, ter hoogte van de Horrekooi, op kwelderwal, aug. 1978 (A. Corporaal). De derde maal, dat deze merkwaardige afwijking in het Nederlandse Waddengebied is gevonden (ADEMA, 1979).

Stellaria neglecta Whe.; Wijnbergen, gem. Bergh, bovenzijde sloottalud, langs struweel, mei 1978 (Unio). Deze soort is volgens E. J. Weeda (in MENNEMA c.s., 1979a) slechts uit 8 uurhokken in Gelderland en Z.-Limburg bekend.

Stellaria pallida (Dum.) Piré; Terschelling, Kooibosjes, mei 1978 (opg. L. van Raamsdonk). Deze soort was volgens GREMMEN & KREMERS (1971) van de Waddeneilanden alleen bekend van Texel, doch is inmiddels ook gevonden op Ameland en Schiermonnikoog (MENNEMA & VAN OOSTSTROOM, 1977).

C h e n o p o d i a c e a e

Chenopodium hybridum L.; Delft, ruigte langs begraafplaats aan het Rijn-Schiekanaal, sept. 1978 (R. W. J. M. van der Ham).

Compositae

- Anthemis tinctoria* L.; tussen Hummelo en Toldijk ter hoogte van Enghuizen, juli 1977 (Do.); IJmuiden, Wilhelminakade, adv., juni 1978 (A.).
- Aster lanceolatus* Willd.; langs kanaal Almelo-Nordhorn, okt. 1978 (J. J. Hofstra & W.); Delden, langs spoor, okt. 1978 (W.); W. van Leuth, gem. Ubbergen, Gld., in moeras, okt. 1978 (So.).
- Centaurea decipiens* Thuill.; Ambt-Delden, spoor bij Wiene, okt. 1978 (W.). Van Twente was deze vrij zeldzame soort niet bekend.
- Cirsium oleraceum* (L.) Scop.; Schijndel, N.-Br., langs zijpad van de Kruissteeg, aug. 1978 (R. Ondersteijn).
- Cirsium oleraceum* (L.) Scop. × *C. palustre* (L.) Scop. (*C. × lacteum* Schleich.); Schijndel, N.-Br., langs zijpad van de Kruissteeg, aug. 1978 (R. Ondersteijn). De eerste Nederlandse vondst van deze hybride, die volgens HEGI (1928) „in vielen Gegenden ein sehr häufiger Bastard” is.
- Cotula coronopifolia* L.; Lauwerszeepolder, bij Ezumakoog, Fr., nov. 1978, al sinds enkele jaren (opg. v. d. Pl., P. Slager & A. J. Witteveen).
- Filago vulgaris* Lamk.; Amerongseberg, in berm van zandweg door het bos, daar al zeker 10 jaar, okt. 1978 (M. T. v. d. Bout, M. T. Jansen & W.); Amstelveen, in zandlichaam voor rijksweg, sept. 1978 (B. Korf); Goudplaat, Veerse Meer, gem. Wissenkerke, juli 1977 (opg. A. van Haperen). Tot voor kort was deze zeldzame soort alleen bekend van één vindplaats bij Schoorl (ADEMA, 1976).
- Gnaphalium luteo-album* L.; zanderij Maarn, op vochtige lemige grond, okt. 1978 (M. T. Jansen & W.). In dit gedeelte van het rivierengebied komt deze in het kustgebied vrij algemene soort zeldzaam voor.
- Hieracium caespitosum* Dum. × *H. pilosella* L. (*H. × flagellare* Willd.); Anlo, Dr., 1975 (opg. H. de Boer).
- Hieracium murorum* L.; Zeist, Parkbos, schraal grasland onder beuken, aug. 1978 (Milieukartering Utrecht). Deze in het Krijt-, Löss- en Subcentreuropse district vrij algemene soort komt elders zeldzaam voor (HEUKELS-VAN OOSTSTROOM, 1977).
- Onopordum acanthium* L.; Diepenheim, Ov., bij Oude Molen, in talud van nieuwe autosnelweg, juni 1978 (opg. St.); Tilburg, langs de Oosterwijkse baan, verw.?, mei 1978 (opg. Co.). Buiten het Duin-, Fluviatiele-, Krijt- en Lössdistrict komt deze vrij zeldzame soort elders in ons land sporadisch voor (HEUKELS-VAN OOSTSTROOM, 1977).
- Senecio inaequidens* DC.; Odoorn, Dr., op een kapvlakte, okt. 1978 (E. H. Schansema); station Elslo-Beek, L., juli 1978 (K. Becker); Vaals, op ruderaal bouwterrein, sept. 1978 (opg. Prof. Dr. D. Bakker). Deze vindplaatsen van de in Z.-Limburg niet meer zeldzaam te noemen nieuweling, waren nog niet op de onlangs gepubliceerde verspreidingskaartjes (ADEMA & MENNEMA, 1978) opgenomen.
- Senecio vernalis* W. et K.; De Liemers, Zeddam, N. van de molen, op voormalige akker, mei 1978 (opg. So.); Halsteren, de Dassenberg, op hoop zand, aug. 1978 (Unio). Volgens P. Heukels (in MENNEMA c.s., 1979a) moeten deze vindplaatsen als adventief worden beschouwd.
- Stenactis strigosa* (Mühlenb. ex Willd.) DC.; Almelo, spoordijk bij zijtak Twentekanaal, talrijk, sinds jaren ingeburgerd, okt. 1978 (W.).
- Xanthium riparium* Itz. et Hertsch var. *albinum* (Widder) Adema et Jansen; Tolkamer, leemoever bij Helicopterterrein, okt. 1978 (M. T. Jansen & So.).

Crassulaceae

Sedum telephium L. subsp. *maximum* (L.) Krocker; tussen Westervoort en Duiven, op diverse plaatsen, aug. 1978 (W.). Zie ook *Gorteria* 9 (6), 1979, p. 243.

Cruciferae

Arabis hirsuta (L.) Scop. subsp. *hirsuta*; W. van Millingen, bij Kraaijenbos, op steenhelling langs de Waal, juli 1978 (H. M. van de Steeg). In het Fluviatiele district is deze in het duingebied en Z.-Limburg vrij algemene ondersoort zeer zeldzaam (E. J. Weeda in MENNEMA c.s., 1979b).

Bunias orientalis L.; Olst, rivierdijk, 1978 (opg. J. Klooster). De noordelijkste vindplaats aan de IJssel.

Calepina irregularis (Asso) Thell.; tussen Gulpen en Stokhem, in graft, mei 1978 (opg. St.). Volgens R. W. J. M. van der Ham (in MENNEMA c.s., 1979a) was deze soort sinds 1950 slechts uit één uurhok in Nederland, eveneens in Z.-Limburg, bekend.

Cardaminopsis arenosa (L.) Hayek; W. van Millingen, bij Kraaijenbos, op steenhelling langs de Waal, zomer 1978 (H. M. van de Steeg); Amsterdam-Oost, havengebied Javakade, adv., juli 1978 (J. Morriën).

Draba muralis L.; Dordrecht, polder De Biesbosch, langs Oude Veerweg, mei 1978 (K. Goudswaard). Deze soort is recent inmiddels van meer uurhokken in het westelijke deel van het rivierengebied bekend geworden.

Iberis amara L.; Steenwijk, bij de Kallenkoterallee, in berm, adv., aug. 1978 (opg. A. Corporaal).

Turritis glabra L.; Duin en Kruidberg, Santpoort-Zuid, nov. 1978 (opg. D. Wolff).

Cyperaceae

Carex acuta L. × *C. trinervis* Degl.; Meijndel, Z. van Ganzenhoek, juni 1978 (B. Kruijsen). Deze bastaard is alleen van de Boschplaat op Terschelling bekend.

Carex digitata L.; Savelsbos, gem. St. Geertruid, L., langs pad, april 1978 (J. Mennema).

Carex nigra (L.) Reichard × *C. trinervis* Degl. (*C.* × *timmiana* Junge); Ameland, in natte vallei W. van de strandweg van Ballum, aug. 1970 (opg. Dr. F. M. Muller). Deze zeggebastaard bleek ook van Ameland bekend te zijn (zie MENNEMA & VAN OOSTSTROOM, 1977, p. 226).

Carex paniculata L. × *C. remota* L. (*C.* × *boeninghausiana* Whe.); Z. van Meerkerk, Z.-H., langs Merwedekanaal, juni 1977 (Th. A. Hattink).

Carex reichenbachii Ed. Bonn.; tussen Langerak en Groot Zande, N.W. van Doetinchem, in berm langs rijksweg, juni 1978 (Do.).

Carex riparia Curt. × *C. rostrata* Stokes (*C.* × *beckmanniana* Figert); Zwartsluis, achter het Singel, tussen de stamouders, juli 1978 (opg. A. Corporaal). De eerste vindplaats buiten Friesland, waar deze bastaard „op hiel hwat plakken foar it ljocht” komt (VAN DER PLOEG, 1977).

Carex riparia Curt. × *C. vesicaria* L. (*C.* × *csomadensis* Simonk.); Driebergen-Rijsenburg, in ca. 4-jarig griend op open plek, juli 1978 (Milieukartering Utrecht).

Scirpus planifolius Grimm; Alkmaar, in een kamgrasweide in de Schermer, juli 1978 (B. Korf). Deze in ons land tegenwoordig tot het kustgebied beperkte soort was in het Hafdistrict alleen bekend van het gebied achter de Hondsbosscze Zeewering.

Ericaceae

Oxycoccus macrocarpos (Ait.) Pursh; Sneek, veenmoslandje aan de Brekken, juni 1977 (opg. A. Timmerman).

Euphorbiaceae

Euphorbia lathyris L.; Haaksbergen, op ruderaal terrein, aug. 1978 (opg. St.); O.-zijde van de Bijvanck, gem. Bergh, bij boerderij, juni 1978 (opg. So.); Eijsden, langs spoorlijn, sept. 1978 (W.).

Mercurialis annua L.; Hengelo, Ov., spoordijk bij de bierbrouwerij, okt. 1978 (W.). In Twente ontbreekt deze zuidelijke soort, waarvan het areaal zich langs de IJssel voortzet tot aan Deventer, vrijwel geheel.

Gentianaceae

Blackstonia perfoliata (L.) Huds. subsp. *serotina* (Koch ex Rchb.) Vollm.; Grevelingen, Dwars in de weg, juli 1978 (opg. J. Beijersbergen); Grevelingen, Veermansplaat, zomer 1978 (opg. Th. de Vogel); Slikken van Flakkee, W. van Melissant, aug. 1978 (opg. G. J. Baayens).

Gentianella ciliata (L.) Borckh.; Ooij bij Nijmegen, Groenlanden bij Hezelstraat, okt. 1978 (S. Hennekes, G. Maas & J. Schaminee). Volgens E. J. Weeda (in MENNEMA c.s. 1979a) was deze soort alleen van het oostelijke deel van Z.-Limburg bekend.

Geraniaceae

Geranium dissectum L.; Lonneker, open plek in bos Den Hofmeijer, juli 1978 (W.). Deze in het rivierengebied en het lage deel van ons land algemene soort is in Twente slechts enkele malen aangetroffen.

Geranium pratense L.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, verw., juni 1978 (A.).

Gramineae

Anthoxanthum aristatum Boiss.; Regte heide, Z. van Goirle, N-Br., juli 1978 (M. van Loosdrecht). Van deze in het oostelijke deel van ons land vrij algemene soort zijn vrijwel geen recente vondsten bekend in N.-Brabant.

Bromus carinatus Hook. et Arn.; Zuidelijk Flevoland, ruderaal terrein bij silo „Hoge Vaart”, adv., juni 1978 (G. Dirkse, A. A. van der Heijden & J. van Vliet).

Bromus commutatus Schrad.; Doetinchem, Wilhelminastraat, talrijk langs heg, adv.?, aug. 1977 (Do.).

Bromus secalinus L.; Wehl, bij De Huet, aan rand hakvruchtakker, sept. 1978 (Do.) In de laatste 15 jaar is deze soort, die vóór 1950 in 219 uurhokken is waargenomen, alleen op deze vindplaats als akkeronkruid aangetroffen (E. J. Weeda in MENNEMA c.s., 1979a).

Brachypodium sylvaticum (Huds.) P.B.; Wieringermeer, Robbenoordbos, aug. 1978 (B. Korf). Deze soort van loofbossen op goede, vochthoudende grond (HEUKELS-VAN OOSTSTROOM, 1977) is in N.-Holland nooit noordelijker dan Haarlem gevonden.

Calamagrostis canescens (Web.) Roth; Texel, Grote Vlak, 1978 (opg. Mej. W. Eelman). Dit gras was van Texel nog niet bekend, wel van alle andere Waddeneilanden met uitzondering van Rottum (GREMMEN & KREMERS, 1971; MENNEMA & VAN OOSTSTROOM, 1975).

Eragrostis multicaulis Steud.; Schoonhoven, straatkant, sept. 1978 (opg. P. Florusse); de

vondst te Hengelo in Gorteria 9 (6), 1979, p. 216 berust op een vergissing; het aldaar gevonden gras bleek *E. poaeoides* P.B. te zijn.

Festuca heterophylla Lamk.; Zaandam, op opgespoten terrein, adv., juli 1978 (A.).

× *Festulium loliaceum* (Huds.) P. Fourn.; IJpelo, gem. Wierden, Ov., aan de rand van het Mikkelenoor, juni 1978 (W.).

Puccinellia distans (L.) Parl.; Haaksbergen, in wegberm, juni 1978 (opg. St.). Ook buiten de Gelderse Vallei, waar deze soort al in 23 uurhokken is waargenomen (FLORISTEN-CLUB GELDERSE VALLEI, 1979), komt dit „pekelaadventief” voor.

Vulpia bromoides (L.) S. F. Gray; Ameland, bij Nes, langs fietspad N. van camping Duinoord, zomer 1978 (B. van Tooren); Vlissingen, stationsempacement, juni 1978 (opg. Ir. J. W. Jongepier); Goes, stationsempacement, juni 1978 (opg. id.).

Juncaceae

Juncus acutiflorus Ehrh. ex Hoffm.; op het noordelijkste puntje aan de binnenzijde van de dijk van het Lauwersmeer, aug. 1978 (R. Mes). Een merkwaardige vindplaats van deze (zoutmijdende) soort, die in het Hafdistrict vrijwel alleen voorkomt, waar dit grenst aan het Duin- en het Gelderse district (REICHGELT, 1964).

Juncus tenuis Willd. var. *anthelatus* Wieg.; Borne, zandvlakte bij aanleg autoweg, okt. 1978 (W.).

Labiatae

Ajuga reptans L., met witte bloemen; Kruisbergse Bossen, bij Doetinchem, op moerassige plek in weiland, mei 1978 (Unio).

Leonurus cardiaca L.; Wirns, kerkhof, juni 1978 (opg. W. Lofvers & v. d. Pl.); Beverwijk, vuilnisstortplaats, adv., juli 1978 (A.). Van Friesland was deze soort, behoudens van Terschelling en Ameland, nog niet bekend (VAN DER PLOEG, 1977).

Marrubium vulgare L.; Dieren, IJsselveer, tussen basaltblokken, juli 1977 (opg. Do.).

Prunella vulgaris L., met witte bloemen; Soesterberg, aug. 1978 (S. L. Spier); Walcheren, Waterwingebied, juli 1978 (opg. Ir. J. van der Kooy); Z. van Best, langs de spoorlijn naar Eindhoven, juli 1978 (opg. Co.).

Satureja acinos (L.) Scheele; Noordgouwe, Schouwen-Duiveland, nabij de boerderij Schraphage, juli 1978 (opg. B. Verton). Deze in het duingebied tussen Bergen en Voorne vrij zeldzame soort was van het Zeeuwse duingebied alleen bekend van Vlissingen en van Cadzand, Z.-VI.

Satureja vulgaris (L.) Fritsch; W. van Millingen, bij Kraaijenbos, op steenhelling langs de Waal, okt. 1978 (So.). In het Fluviatiele district is deze in Z.-Limburg vrij algemene soort thans uiterst zeldzaam.

Teucrium chamaedrys L.; de opgave van Vlissingen in Gorteria 9 (6), 1979, p. 216, berust op een vergissing: de aldaar gevonden plant was *Verbena officinalis* L.

Teucrium scorodonia L.; boswachterij Westenschouwen, in dennenbos, aug. 1978 (opg. J. Beijersbergen & J. P. C. Boot). Deze algemene soort van de hoge zandgronden was van de Zeeuwse eilanden alleen bekend van Walcheren.

Liliaceae

Colchicum autumnale L.; Bingerden, tussen Giesbeek en Doesburg, rand van boswal, zou wild kunnen zijn, april 1978 (opg. So.); Nijmegen, in grazige berm van oude weg naar

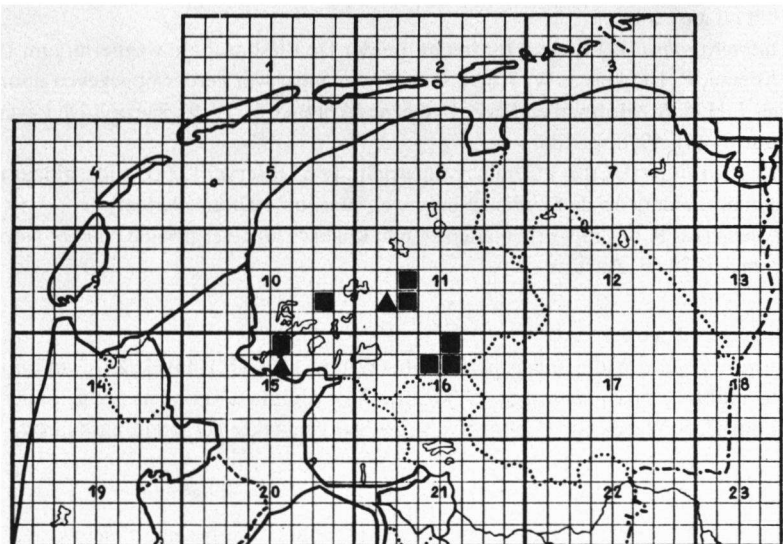

Fig. 1. De verspreiding van *Nymphaea candida* Presl in Friesland. De nieuwe vondsten zijn aangegeven met een vierkantje, de reeds bekende met een driehoekje.

Grave, okt. 1978 (opg. J. N. van der Hijden); tussen Wellerlooi en Arcen, Maasuitewaard, 1978 (opg. M. T. Jansen). Deze soort komt buiten Zuid-Limburg zeer zeldzaam voor.

Fritillaria meleagris L.; Enschede, Ledeboerpark, in weijtje, verw.?, april 1978 (opg. P. Eilers).

Muscari comosum (L.) Mill.; Noordhollands Duinreservaat, N. van Wijk aan Zee, zomer 1978 (opg. P. M. Broekens). Een nieuwe vindplaats in het zich nog steeds uitbreidende duinareaal.

Ornithogalum nutans L.; Enschede, Ledeboerpark, langs pad, verw. of stinseplant?, april 1978 (opg. P. Eilers).

L o r a n t h a c e a e

Viscum album L.; Wapenveld, Gld., terrein papierfabriek, in fruitbomen en in populier, sept. 1978 (opg. D. Veenhuizen); bij Ooij, Gld., in populierenbos, okt. 1978 (opg. P. Aukes). Wederom nieuwe vondsten van deze soort buiten Z.-Limburg.

N y m p h a e a c e a e

Nymphaea candida Presl; met zekerheid op een groot aantal plaatsen in Friesland aangetroffen (fig. 1): IVON-hok 10.47, 11.33, 11.43, 15.15, 16.15, 16.24 en 16.25, zomer 1978 (opg. v. d. Pl. & F. Rudolphy). Tot nu toe was deze voor Nederland nieuwe soort (ROELOFS & VAN DER VELDE, 1977) in Friesland van slechts 2 uurhokken bekend (GIESSEN & VAN DER VELDE, 1978).

Orchidaceae

Cephalanthera rubra (L.) Rich.; Dordrecht, polder De Biesbosch, in wegberm, juni 1978 (F. Adema, P. Heukels & W. Holverda). Deze vondst was eerder opgegeven door de dames J. H. & M. Hofman en M. P. L. Geene (ADEMA c.s., 1979). Zie ook De Levende Natuur 81 (4), 1978, p. 156.

Epipactis atrorubens (Hoffm.) Schult.; Maastricht, D'n Observant, ZO.-zijde, aldaar niet aangeplant, elders op de St. Pietersberg wel, juni-juli 1978 (J. Betlem).

Listera ovata (L.) R.Br., met drie bladen en met kokervormig vergroeide bladen; Noordwijk, mei 1978 (E. Aartse).

Orobanchaceae

Orobanche reticulata Wallr. subsp. *pallidiflora* (Wimm. et Grab.) Hayek; ZO. van Lobith, bij steenfabriek, op *Cirsium*, aug. 1978 (So.). Deze vindplaats is nog niet opgenomen op het door E. J. Weeda (in MENNEMA c.s., 1979a) gemaakte verspreidingskaartje.

Papaveraceae

Glaucium flavum Crantz; Z. van Huisduinen, N.-H., achter duintjes naast nieuwe weg, juli 1978 (T. Punselie & J. K. Schendelaar).

Papilionaceae

Anthyllis vulneraria L.; Roermond, De Sneppen, uiterwaard langs de Maas, zomer 1978 (opg. J. Hermans). Uit het Fluviatiele district zijn van deze soort heel weinig opgaven bekend.

Genista tinctoria L.; Den Belder, Wehl, in wegberm, juli 1978 (Do.). Sinds 1950 was er uit dit gebied, waar de soort vroeger algemeen voorkwam, geen enkele vindplaats bekend.

Lathyrus tuberosus L.; Hengelo, Ov., O. van Kuipersdijk, juli 1978 (W.) Op deze vindplaats buiten het Fluviatiele district lijkt de soort in te burgeren, evenals te Zelhem (schrift. meded. Do.).

Melilotus indicus (L.) All.; Haarlemmerliede, vuilnisstortplaats, adv., nov. 1978 (A.); Leiden, in plantsoen bij spoorweg, adv., aug. 1978 (P. L. L. Thomas); Herkingen, Flakkee, aan de Westdijk, in afrit naar akker, adv., aug. 1978 (Werkgroep Flakkee).

Onobrychis viciifolia Scop.; De Sneppen, Roermond, uiterwaard langs de Maas, zomer 1978 (opg. J. Hermans). Een uitbreiding van het Zuidlimburgse areaal?

Trifolium ornithopodioides L.; Wieringen, nabij De Hoelm, op Wierdijk, mei 1978 (B. van Tooren).

Vicia tetrasperma (L.) Schreb.; Hindeloopen, stationsterrein, juni 1978 (opg. O. Hoekstra & v. d. Pl.); Sneek, stationsterrein, juni 1978 (opg. J. A. Schulp). Deze in Nederland algemene soort was in Friesland, behalve op Ameland, nog maar eenmaal gevonden (VAN DER PLOEG, 1977).

Polygonaceae

Rumex conglomeratus Murr. × *R. crispus* L. (*R.* × *schulzei* Hausskn.); Workumerwaard, buitenwaard, tussen de ouders, aug. 1978 (opg. v. d. Pl.). Deze bastaard wordt niet genoemd in de Atlas fan de floara fan Fryslân (VAN DER PLOEG, 1977).

Rumex crispus L. × *R. palustris* Sm. (*R.* × *areschougii* Beck); Lauwerszeepolder, bij de Bant, op voormalige mosselbank, tussen de ouders, aug. 1978 (opg. O. Hoekstra & v. d.

Pl.). Deze bastaard wordt niet genoemd in de Atlas fan de floara fan Fryslân (VAN DER PLOEG, 1977).

Rumex scutatus L.; Berenplaat; bij Goudswaard; De Hoek, gem. Bergambacht; Schelluinen, bij Gorinchem; Willemstad; Het Riet- en Biezenveld, gem. Klundert; steeds langs rivieroever, zomer 1978 (alle opg. Dr. Ir. W. G. Beeftink). Een opmerkelijk aantal vondsten van deze soort, die in ons rivierengebied nooit westelijker dan Rhenen is waargenomen.

Portulacaceae

Montia fontana L. subsp. *fontana* var. *chondrosperma* Fenzl; Z. van Zoetermeer, Munnikenweg, langs dijkje, mei 1978 (Mevr. A. J. Quené-Boterenbrood). Een opmerkelijke vindplaats van deze overigens vrij zeldzame variëteit.

Portulaca oleracea L. subsp. *oleracea*; Haaksbergen, tussen trottoirtegels, adv., aug. 1978 (opg. St.).

Potamogetonaceae

Potamogeton coloratus Hornem.; Texel, Den Hoorn, Grote Vlak, in plasje, sept. 1978 (Mej. W. Eelman & v. d. Pl.). Na ruim 100 jaar is deze uitgestorven gewaande soort op Texel weer teruggevonden (EELMAN & VAN DER PLOEG, 1979).

Potamogeton nodosus Poir.; in de Grift, even boven de Grebbesluis, juli 1978 (P. Heukels & W.).

Primulaceae

Anagallis arvensis L. subsp. *coerulea* (Gouan) Vollm.; IJmuiden, spoorwegemplacement, adv., juni 1978 (A.); Piepert, gem. Wittem, Z.-L., op akker, juni 1978 (Mej. D. Willemse).

Ranunculaceae

Anemone apennina L.; Dootinchem, in bosje aan Wilhelminastraat, al vele jaren, verw., april 1977 (opg. Do.).

Delphinium consolida L.; Schaesberg, L., op onbebouwd terrein, adv.?, zomer 1978 (Dr. S. J. Dijkstra). Zie Natuurh. Maandbl. 67 (10), 1978, p. 141.

Ranunculus hederaceus L.; Venray, in het Loobeekdal en in de lossing Klein Oirlo, okt. 1978 (P. J. J. van den Munckhof). Zie ook *Gorteria* 9 (6), 1979, p. 228.

Ranunculus ololeucos Lloyd; Noordwolde, gem. Weststellingwerf, Fr., juni 1978 (K. Meijer). De enige recente vindplaats in het Drentse district van deze sterk achteruitgegangene soort.

Rosaceae

Rosa micrantha Borrer ex Sm.; Z.-zijde St. Pietersberg, in bosrand langs Belgische grens, okt. 1977 (W.). Deze soort is volgens P. Heukels (in MENNEMA c.s., 1979a) thans beperkt tot het duingebied van N.-Holland, het oostelijke deel van de Utrechtse heuvelrug en Z.-Limburg.

Rosa tomentosa Sm.; Goor, bos van Wegdam, langs bospad, juni 1978 (W.).

Sanguisorba officinalis L.; Groenlo, in ruigte, juli 1977 (opg. B. N. Blom). Een opmerkelijke vindplaats van deze vrij zeldzame soort, die in ons land een tamelijk disjunct verspreidingsgebied heeft: N.-Overijssel, N.-Brabant en langs de Maas in Limburg.

Rubiaceae

- Asperula arvensis* L.; Marssum, W. van Leeuwarden, op braakliggend akkertje, adv., nov. 1978 (So.).
- Galium cruciata* (L.) Scop.; Enschede, Hof Espelo, houtopslag, juni 1978 (P. Eilers). Een opmerkelijke vindplaats van deze in het Rijn- en Maasgebied vrij algemene soort.
- Galium spurium* L.; Marssum, W. van Leeuwarden, op braakliggend akkertje, adv., nov. 1978 (So.).

Saxifragaceae

- Chrysosplenium alternifolium* L.; W. van Putten, Donkere Steeg, aan slootkant, aug. 1978 (opg. G. H. van Veldhuizen). Dit is de tweede recente vondst van deze soort in de Gelderse Vallei.

Scrophulariaceae

- Linaria cymbalaria* (L.) Mill., met witte bloemen; ruïne Windesheim, bij Zwolle, mei 1978 (Mej. T. Riddering).
- Verbascum blattaria* L.; Tolkamer, op stenen talud van haventje, mei 1978 (So.).
- Verbascum densiflorum* Bertol.; Hilvarenbeek, O. van Baukven, in Beeksche Heide, juli 1978 (opg. Co.).
- Verbascum thapsus* L.; Hengelo, Ov., spoordijk, juli 1978 (W.). Buiten het Krijt-, Duin-, Fluviatiele en Gelderse district is deze soort zeldzaam (HEUKELS-VAN OOSTSTROOM, 1977).
- Veronica longifolia* L.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, verw., aug. 1978 (A.); ZW. van Oostburg, Z.-VI., nabij De Lieter, op grens van rietland en vochtig grasland, juni 1978 (opg. A. de Meyer).
- Veronica peregrina* L.; Lauwersoog, op pier, mei 1978 (opg. J. Hein).
- Veronica triphyllos* L.; Loil, gem. Didam, zomer 1978 (opg. Do.). Deze vóór 1950 uit 160 uurhokken bekende en vooral in het oostelijke deel van het Fluviatiele district vrij algemene soort is sinds 1950 slechts in 11 uurhokken gevonden.

Sparganiaceae

- Sparganium erectum* L. subsp. *microcarpum* (Neum. ex Krok) Hyl.; Het Hibben, O. van Haaksbergen, sept. 1978 (St.).

Typhaceae

- Typha angustifolia* L. × *T. latifolia* L. (*T.* × *glauca* Godr.); Scharnegoutum, gem. Wymbritseradeel, juli 1978 (opg. v. d. Pl.); Haskerveenpolder, gem. Haskerland, aug. 1978 (opg. id.); Sibeswiid, gem. Opsterland, juli 1978 (opg. F. Rudolphy); Tjongervallei tussen Heerenveen en Oldeberkoop, aug. 1978 (opg. v. d. Pl.). Deze zeldzame bastaard was nog niet in de Atlas fan de floara fan Fryslân (VAN DER PLOEG, 1977) opgenomen.

Umbelliferae

- Angelica archangelica* L.; Workum, op de Waard, juli 1978 (J. Houtsma). Deze in het

- rivierengebied thans algemene soort was van Friesland alleen bekend van Vlieland, Terschelling en Ameland en de Lauwerszee (VAN DER PLOEG, 1977).
- Myrrhis odorata* (L.) Scop.; Olst, De Haere, juni 1978 (Mej. T. Riddering).
- Sanicula europaea* L.; Velp, in het sprengengebied Beekhuizen, jan. 1978 (K. Reinink). Uit dit deel van het Subcentreuropse district was deze aldaar zeldzame soort niet bekend.
- Silaum silaus* (L.) Sch. et Thell.; Millingerwaard, steenglooijing bij steenfabriek, juli 1978 (H. M. van de Steeg). Ook in dit uurhok is deze soort weer teruggevonden (MENNEMA, 1977).
- Smyrniolum olusatrum* L.; tussen Haarlem en Bloemendaal, op een veldje, verw., mei 1978 (opg. F. Stroeve).

Urticaceae

- Parietaria judaica* L.; W. van Millingen, bij Kraaijenbos, op steenhelling langs de Waal, okt. 1978 (So.).

Vitaceae

- Parthenocissus inserta* (A. Kerner) Fritsch; Hengelo, Ov., op hek aan de voet van de spoordijk, juli 1978 (W.).

Literatuur

- ADEMA, F., 1976. De *Filago vulgaris*-groep in Nederland. *Gorteria* 8 (3), p. 42-47.
- , 1979. De gerande schijnspurrie, *Spergularia media* (L.) C. Presl, met gevulde bloemen. *Gorteria* 9 (10), p. 342-343.
- , P. HEUKELS & W. HOLVERDA, 1979. *Cephalanthera rubra* (L.) Rich., het rode bosvogeltje op het Eiland van Dordrecht gevonden. *Gorteria* 9 (10), p. 344-345.
- & J. MENNEMA, 1978. *Senecio inaequidens* DC., een nieuwe Zuidlimburgse plant. *Gorteria* 9 (4), p. 111-116.
- EELMAN, W. & D. T. E. VAN DER PLOEG, 1979. *Potamogeton coloratus* Hornem. opnieuw in Nederland gevonden. *Gorteria* 9 (10), p. 325-330.
- FLORISTENCLUB GELDERSE VALLEI, 1979. *Bromus carinatus* Hook. et Arn. en *Puccinellia distans* (L.) Parl. in Midden-Nederland. *Gorteria* 9 (6), p. 232-234.
- GIESSEN, TH. G. & G. VAN DER VELDE, 1978. De verspreiding van *Nymphaea candida* Presl en *Nymphaea alba* L. in Nederland. *Gorteria* 9 (3), p. 61-66.
- GRAAF, D. TH. DE & P. HEUKELS, 1979. Over *Polystichum aculeatum* (L.) Roth en zijn voorkomen in Nederland. *Natuurh. Maandbl.* 68 (4), p. 55-62.
- GREMMEN, N. J. M. & J. W. P. M. KREMERS, 1971. De flora van de Nederlandse, Duitse en Deense Waddeneilanden. Nijmegen.
- HEGI, G., 1928. *Illustrierte Flora von Mittel-Europa VI* (2). München.
- HEUKELS-VAN OOSTSTROOM, 1977. *Flora van Nederland*, 19e druk. Groningen.
- MENNEMA, J., 1977. Een floristisch opmerkelijk jaar! *Gorteria* 8 (9), p. 159-168.
- & S. J. VAN OOSTSTROOM, 1975. Aanvullende gegevens op Gremmen en Kremers, De flora van de Nederlandse, Duitse en Deense Waddeneilanden. *Gorteria* 7 (9/10), p. 133-148.
- & —, 1977. Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland, hoofdzakelijk in 1976. *Gorteria* 8 (12), p. 219-240.
- & —, 1979. Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland, hoofdzakelijk in 1977. *Gorteria* 9 (6), p. 208-227.
- , A. J. QUENÉ-BOTERENBROOD & C. L. PLATE, 1979a. *Atlas van de Nederlandse Flora 1*. Amsterdam (in druk).
- , — & —, 1979b. *Atlas van de Nederlandse Flora 2* (in voorber.).

- OOSTSTROOM, S. J. VAN & TH. J. REICHGELT, 1961. Boraginaceae, Flora Neerlandica 4 (1), p. 92–140.
 PLOEG, D. T. E. VAN DER, 1977. Atlas fan de floara fan Fryslân. Leeuwarden.
 REICHGELT, TH. J., 1964. Juncaceae, Flora Neerlandica 1 (6), p. 164–209.
 ROELOFS, J. G. M. & G. VAN DER VELDE, 1977. *Nymphaea candida* Presl, een waterlelie nieuw voor Nederland. De Levende Natuur 80, p. 170–186.
 SALMAN, A. H. P. M., G. VAN OMMERING & W. B. DE VOOGD, 1977. *Cerastium holosteoides* Fries (s.s.) en *C. fontanum* Baumg. subsp. *triviale* (Link) Jalas in Nederland. Gorteria 8 (6), p. 99–108.

B. Adventieve soorten

ANGIOSPERMAE

Amaranthaceae

- Amaranthus quitensis* H.B.K.; Haarlemmerliede, vuilnisstortplaats, nov. 1978 (A.).
Amaranthus spinosus L.; Doesburg, aan loskade, aug. 1977 (Do.).

Cannabaceae

- Cannabis sativa* L.; Haaksbergen, in bos Het Lankheet, met fazantenvoer aangevoerd? en op ruderaal terrein, aug. 1978 (opg. St.).

Compositae

- Calendula arvensis* L.; tussen Breskens en Schoondijke, langs provinciale weg, okt. 1978 (opg. Ir. J. W. Jongepier).
Centaurea algeriensis Coss. et Dur.; IJmuiden, bij station, aug. 1978 (A.).
Centaurea solstitialis L.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, juli 1978 (A.).
Iva xanthiifolia (Fresen.) Nutt.; Werkendam, Z. van Merwedeburg, aug. 1978 (C. D. van Oosten).
Scolymus maculatus L. Etten-Leur, Ettense beemden, in rietveld, aug. 1978 (opg. P. G. Schifferen).
Senecio squalidus L.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, juni 1978 (A.).
Stenactis annua (L.) N. ab E.; Tolkamer, aan Vluchthaven, juli 1977 (Do.); Kakert, gem. Schaesberg, L., bij benzinepomp, zomer 1978 (J. Bronneberg). Zie ook Natuurh. Maandbl. 67 (10), 1978, p. 141.

Convolvulaceae

- Calystegia silvatica* (Kit.) Griseb.; Sondeler Leijen, ZO. van Balk, Fr., op ruderaal terrein, sept. 1978 (opg. D. Hoekstra & v. d. Pl.).

Cruciferae

- Barbarea intermedia* Bor.; Zaanstad, Fort Zuidwijkermeer, mei 1978 (N. Jonker & B. Korf); tussen Bloemendaal en Haarlem, op een veldje, mei 1978 (opg. F. Stroeve).
Brassica cf. juncea (L.) Czern.; Zaandam, op opgespoten terrein, juli 1978 (A.).
Eruca vesicaria (L.) Cav.; Zaandam, op opgespoten terrein, juli 1978 (A.).
Lepidium virginicum L.; Hoorn, stationsterrein, juni 1978 (opg. B. Vierbergen).
Matthiola longipetala (Vent.) DC. subsp. *bicornis* (Sibth. & Sm.) P. W. Ball; Arnhem, bij viaduct langs rijksweg, juni 1978 (Th. van de Molen).

Neslia paniculata (L.) Desv.; Leeuwarden, Harlingertrekweg, bij meelfabriek, aug. 1978 (opg. v. d. Pl.).

Psychine stylosa Desf.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, aug. 1978 (A.). Deze soort komt oorspronkelijk uit N.-Afrika.

Sisymbrium irio L.; Tolkamer, aan Vluchthaven, juli 1977 (Do.).

Cyperaceae

Cyperus longus L.; Haarzuilens, langs vijver, aug. 1978 (Milieukartering Utrecht).

Gentianaceae

Blackstonia perfoliata (L.) Huds. subsp. *perfoliata*; Amsterdam, op opgespoten terrein, zomer 1978 (J. Walters). Zie ook De Levende Natuur 81 (2), 1978, p. 74.

Gramineae

Bromus diandrus Roth; Ameland, bij Nes, langs fietspad N. van Duinoord, 1978 (B. van Tooren).

Bromus rigidus Roth; Krommenie, vuilnisstortplaats, okt. 1978 (A.).

Bromus unioloides H.B.K.; bij Enghuizen, Hummelo, Gld., aan bosrand en langs weg naar Toldijk, juni 1977 (Do.).

Cynosurus echinatus L.; Haaksbergen, Het Lankheet, in bos, met fazantenvoer aangevoerd?, aug. 1978 (opg. St.).

Lagurus ovatus L.; Herkingen, Goeree-Overflakkee, aan de Herkingse Zeedijk, aug. 1978 (Werkgroep Flakkee); Middelburg, stationemplacement, mei 1978 (opg. Ir. J. W. Jongepier).

Panicum laevifolium Hack.; tussen Didam en Loil, in maisveld, sept. 1978 (F. Roovers); Krommenie, vuilnisstortplaats, okt. 1978 (A.).

Polypogon monspeliensis (L.) Desf.; bij Westernijkerk, Marrum, Fr., aug. 1978 (D. & R. A. Cremer); NO. van Halsgors, Stellendam, Goeree-Overflakkee, op voormalige kwelder, aug. 1978 (Werkgroep Flakkee).

Sorghum halepense (L.) Pers.; Leiden, aan de Haven, tussen straattegels, aug. 1978 (J. Ruinaard).

Vulpia megalura (Nutt.) Rydb.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, aug. 1978 (A.).

Vulpia membranacea Dum.; Renesse, in binnenduin, mei 1978 (H. C. Greven). Volgens de vinder dient dit gras als een nieuwe indigeen te worden beschouwd (GREVEN, 1978), mede op grond van een recente vondst in het Belgische duingebied (AUQUIER, 1978).

Hydrophyllaceae

Phacelia tanacetifolia Benth.; bij Enghuizen, Hummelo, Gld., langs weg naar Toldijk, juli 1977 (Do.); bij het Fransche Wiel, 's-Hertogenbosch, langs weg, juli 1978 (opg. Co.).

Labiatae

Melissa officinalis L.; Vlissingen, station, juni 1978 (opg. Ir. J. W. Jongepier).

Liliaceae

Ornithogalum pyramidale L.; Texel, nabij De Koog, in „sneeuwkllokjesbosje”, juni 1978 (opg. Mej. W. Eelman).

Papilionaceae

Trifolium diffusum Ehrh.; Vleuten-De Meern, in wegberm Rijndijk, aug. 1978 (Milieukartering Utrecht).

Trigonella hamosa L.; Beverwijk, vuilnisstortplaats, aug. 1978 (A.).

Vicia ervilia (L.) Willd.; Wassenaar, in akker, aug. 1978 (opg. P. L. L. Thomas).

Vicia lutea L.; Amsterdam-Oost, havengebied Javakade, juli 1978 (J. Morriën).

Portulacaceae

Claytonia sibirica L.; Haren, Gr., Onnerweg, zomer 1977 (opg. G. Visser); Norg, Tonckensbos, in aan bos grenzende weide, okt. 1978 (Dr. L. S. Wildervanck); Dedemsvaart, bosje bij kwekerij Moerheim, mei 1978 (W.).

Ranunculaceae

Delphinium ajacis L.; Haaksbergen, op ruderaal terrein, aug. 1978 (opg. St.); St. Oedenrode, N.-Br., Gociendonk, langs weg, juli 1978 (opg. Co.).

Resedaceae

Reseda inodora Rchb.; Arnhem, bij Koningsjagt, in akker op stuwwal, okt. 1978 (So.).

Rosaceae

Duchesnea indica (Andr.) Focke; Heemskerk, in berm van nieuw aangelegde weg, juni 1978 (A.). De heer D. Douwes (Doetinchem) deelt mede, dat de soort zich in het Oude IJsselgebied sinds 1965 gestaag uitbreidt en wel spontaan op allerlei betreden terreinen.

Scrophulariaceae

Linaria saxatilis (L.) Chaz.; bij Enghuizen, Hummelo, Gld., langs fietspad, juli 1977 (Do.).

Parentucellia viscosa (L.) Caruel; Woudenberg, dijk langs valleikanaal, aug. 1978 (Milieukartering Utrecht); Schotsmansplaat, Veerse Meer, Wissenkerke, juli en aug. 1978 (A. de Visser).

Verbascum chaixii Vill.; Eijsden, in kiezelbed tussen station en zinkwitfabriek, sept. 1978 (W.).

Verbascum phoeniceum L.; IJmuiden, stationemplacement, juni 1978 (A.).

Umbelliferae

Ammi majus L.; langs rijksweg ter hoogte van Hardinxveld-Giessendam, aug. 1978 (opg. Th. A. Hattink).

Bupleurum lancifolium L.; IJmuiden, bij station, aug. 1978 (A.).

Coriandrum sativum L.; IJmuiden, op ruig terrein Julianaweg, okt. 1978 (A.).

Literatuur

AUQUIER, P., 1978. Découverte de *Vulpia fasciculata* (Forsk.) Samp. sur le littoral Belge. Dumortiera 9, p. 19-20.

GREVEN, H. C., 1978. Het Duinzwenkgras (*Vulpia membranacea* Dum.) nu ook in Nederland. De Levende Natuur 81 (4), p. 188-191.

C. Verwilderde soorten

ANGIOSPERMAE

Caprifoliaceae

Lonicera tatarica L.; Terschelling, Studentenplak, aan rand van bosweg, mei 1978 (opg. L. van Raamsdonk).

Caryophyllaceae

Lychnis chalcedonica L.; Haaksbergen, ruderaal terrein, aug. 1978 (opg. St.).

Lychnis coronaria (L.) Desrouss.; Doetinchem, Varsseveldseweg, op braakliggend terrein, juli 1977 (Do.).

Silene pendula L.; Culemborg, ruderaal terrein, mei 1978 (Milieukartering Utrecht).

Compositae

Liatris spicata (L.) Willd.; Haaksbergen, ruderaal terrein, aug. 1978 (opg. St.).

Silybum marianum (L.) Gaertn.; Delft, Achterom, onder boom langs gracht, okt. 1978 (opg. L. Quaadgras).

Cornaceae

Cornus alba L.; Amsterdam, opgespoten terrein W. van station Sloterdijk, mei 1978 (W.).

Crassulaceae

Sedum spurium Bieb.; Haaksbergen, aug. 1978 (opg. St.).

Cruciferae

Arabis caucasica Willd.; O. van Riel, N.-Br., aan de rand van een loofbosje, april 1978 (opg. Co.).

Aubrieta deltoidea (L.) DC.; Goeree, in duinen, tussen helm, juni 1978 (K. Hoek). Het is opmerkelijk, dat deze soort de laatste jaren steeds in het kustgebied verwilderd is aangetroffen: Hoek van Holland (1972), Wassenaar (1975), Grevelingen, Hompelvoet (1977) en nu wederom op Goeree. *Hesperis matronalis* L.; tussen Hummelo en Toldijk, Gld., langs weg, juli 1977 (Do.).

Geraniaceae

Geranium nodosum L.; bij huize Arnichem, Zwolle, juni 1978 (A. Corporaal).

Gramineae

Phalaris arundinacea L. var. *picta* L.; Rijen, op terrein nabij de spoorlijn Breda-Tilburg, aug. 1978 (opg. Co.).

Liliaceae

Allium cf. *caroli-henrici* Wendelbo; Beverwijk, vuilnisstortplaats, juni 1978 (A.). Deze soort is een endeem van Afghanistan.

Allium paradoxum (Bieb.) G. Don; Bloemendaal, onder iepenhakhout, april 1978 (W.); Oostvoorne, Mildenburg, mei 1978 (W.). Volgens WEEDA (1979) dient de soort voor wat betreft twee vindplaatsen als ingeburgerd te worden beschouwd.

Ipheion uniflorum (Grah.) Raf.; Groningen, Noorderplantsoen, mei 1978 (R. & T. van Zoelen-Meyer); tussen Scharendijke en Den Osse, op dijk, april 1978 (W. F. Prud'homme van Reine).

Loasaceae

Blumenbachia insignis Schrad.; Lunteren, bij de Scheele Berg, aug. 1978 (opg. H. N. Leys).

Lobeliaceae

Lobelia erinus L.; Haaksbergen, aan slootover, aug. 1978 (opg. St.).

Myricaceae

Myrica pensylvanica Loisl.; Landsmeer, N.-H., in venig rietland langs de Nieuwe Gouw, juli 1978 (B. Korf).

Onagraceae

Clarkia elegans Dougl.; Oost-Souburg, in ruigte, juli 1978 (Ir. J. W. Jongepier).

Papaveraceae

Dicentra eximia (Ker) Torr.; tussen Noordijk en Gelselaar, Gld., aan bosrand, juli 1978 (Do.).
Eschscholzia californica Cham.; Oost-Souburg, in ruigte, juni 1978 (opg. Ir. J. W. Jongepier).

Pontederiaceae

Eichhornia crassipes (Mart.) Solms; Schipluiden, Klaas Engelbrechtspolder, in de Zijde, aug. 1978 (opg. W. J. Ravensberg).

Ranunculaceae

Anemone blanda Schott et Kotschy; bij Groede, Z.-Vl., in greppelrand langs provinciale weg, maart 1978 (opg. Ir. J. W. Jongepier).
Ranunculus aconitifolius L.; Eiland van Dordrecht, buitendijks van het Zuidplaatje, juli 1978 (M. P. L. Geene). Zie ook *Natura* 76 (3), 1979, p. 70.

Rosaceae

Prunus mahaleb L.; Z. van Noordwijk, tussen Coepelduin en Van de Berghstichting, in binnenuinrand, mei 1978 (Mevr. A. J. Quené-Boterenbrood).
Rosa glauca Pourr.; Texel, De Geul, juni 1978 (Mej. W. Eelman); Goes, berm tussen spoorlijn en fietspad, juni 1978 (opg. Ir. J. W. Jongepier).
Rosa multiflora Thunb.; Texel, De Geul, juli 1978 (opg. Mej. W. Eelman); Weststellingwerf, Fr., N. van Noordwolde, langs weg, juni 1978 (opg. K. Meijer).

Solanaceae

Physalis alkekengi L.; Haaksbergen, op ruderaal terrein, aug. 1978 (opg. St.); Z. van Voorthuizen, in greppel langs camping, aug. 1978 (opg. L. Quaadgras).

Umbelliferae

Anthriscus cerefolium (L.) Hoffm.; Halsteren, N.-Br., nabij de Dassenberg, aug. 1978 (Unio); N. van Roermond, tussen Asselt en Leeuwen, in berm bij spoorviaduct, mei 1978 (W.).

Valerianaceae

Centranthus ruber (L.) DC.; Leiden, Boisotkade, tegen muur, mei 1978 (J. Mennema).

Literatuur

WEEDA, E. J., 1979. *Allium paradoxum* (Bieb.) G. Don aan de binnenuinrand inburgerend. *Gorteria* 9 (7/8), p. 278-281.

Summary

The list of new localities of rare species and interesting records of more common species found in the Netherlands mainly during 1978, has been subdivided into three categories:

- A. Netherlands species;
- B. Adventitious species;
- C. Species escaped from cultivation.

Category A includes the species – also naturalised ones – belonging to the Netherlands flora, as established by the Floristic Council in 1975 and inserted in the Standard List of the Netherlands Flora 1975 (ARNOLDS & VAN DER MEIJDEN, 1976). In list A comments have been added, where necessary; adventitious records of Netherlands species are indicated with *adv.*, escapes from cultivation with *verw.* The names of taxa new for the Netherlands, are in bold type.